

NÉPRAJZI DOLGOZATOK

KIADJA
A JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KARA

SZERKESZTI
FERENCZI IMRE

38

H. HUBERT GABRIELLA
A XVI. SZÁZADI PROTESTÁNS NÉPÉNEK MINT MŰFAJ

SZEGED

1980—1981

*Faulstich Józsefnek szentelt és
írott*
Hubert Gabri

A XVI. SZÁZADI PROTESTÁNS NÉPÉNEK MINT MŰFAJ¹

H. Hubert Gabriella

A népének elsősorban a népnyelvű (esetünkben magyar) egyházi éneket jelenti.² A protestáns gyülekezeti éneket (eltérően a katolikus liturgikus énekektől) egészében népéneknek tekinthetjük.³ A parasztság tudatában is elkülönülnek a "világi" és az "istenes" énekek, az egyiket nótának hívják, a másikat éneknek.⁴ Az öregasszonyok és az öregemberek a dalolást éneklésre váltják, azaz templomi énekeket kezdenek énekelni.⁵

I. A népének mint közköltészeti műfaj

A közköltészet egyrészt filozófiai, másrészt folklorisztikai és leíró irodalomtörténeti fogantatású fogalom. MARÓT KÁROLY jelentős erőfeszítést tett e két szempont egygyólvásztására,⁶ a korszerű epika-kutatás tudományos eredményeinek Goethe

¹ A protestáns népénekkel a Szegedi kísérlet a XVI. századi magyar vers gépi feldolgozására c. cikkben (in ItK, 1980, 630-639) ismertetett munka keretében kezdtem el foglalkozni.

² RAJECZKY BENJAMIN, 1976, 47.

³ KÓSA LÁSZLÓ, 1965, 1.

⁴ KODÁLY ZOLTÁN, 1952, 45; Néprajzi Lexikon, I, 689.

⁵ SCHRAM FERENC, 1958, 2.

⁶ MARÓT KÁROLY, 1949, 8: "nincs külön irodalmi ('mű'-) és népi ('nép'-) költészet, csak az egyigaz költészet van, amely akkor a legigazabb és legtökéletesebb, ha 'közköltészetté' válhat, vagyis ha egy 'elbűvölő' a lehető legnagyobb tömegben, 'Mindenkiben', képes volt visszhangot kelteni."